

GOSPODARSKI POLOŽAJ V ITALIJI**Vladni ukrepi za ozdravljenje gospodarstva v državi****Trije novi zakonski odloki: podražitev bencina, davek na nakup novih avtomobilov in preureditev davka na dividende - Vzroki sedanje gospodarske krize in nadaljnji ukrepi za njeno rešitev**

V središču pozornosti italijanske javnosti so te dni ukrepi, ki jih je vlada že sprejela in ki jih še namerava sprejeti za ozdravljenje gospodarstva v državi. Vladni krogi trdijo, da je italijansko gospodarstvo v zadnjih dveh letih zašlo v določeno krizo predvsem zato, ker se je čezmerno dvignila potrošnja, domača proizvodnja pa je za mnogo zaostajala za povpraševanjem. Ena izmed posledic tega stanja je bila, da se je moral znatno povečati uvoz, s čimer pa se je čedalje bolj večal primanjkljaj v plačilni bilanci s tujino. Ta bilanca izkazuje konec leta 1963 kar 1200 milijonov dolarjev ali 780 milijard lir primanjkljaja. Drugo dejstvo, ki je značilno za sedanji gospodarski položaj v Italiji, je monetarna nestabilnost, to je upadanje kupne vrednosti denarja. Vsi tudi priznavajo, da obstaja resna težnja k inflaciji.

Industriji, katerih združenje (Confindustria) ima prav te dni svoj redni letni občinski zbor v Rimu, trdijo, da so za sedanje gospodarsko stanje krivi na eni strani vlada, na drugi pa sindikati. Vlada predvsem zato, ker ni znala ali hotela omejiti svojih naložb le v najbolj nujne gospodarske dejavnosti in ker ni ničesar ali premalo ukrenila za ozdravljenje tako imenovanih krajevnih financ, to je za odpravo primanjkljaja občin in pokrajin, ter za boljše gospodarjenje v raznih javnih ustanovah.

Sindikati pa naj bi bili odgovorni za sedanjo krizo zato, ker so s pomočjo novih delovnih pogodb dosegli za mnoge kategorije delavcev tolikšno povišanje plač, da te niso več v sorazmerju s povečanjem proizvodnje, kar pa naj bi nujno vplivalo na porast proizvodnih stroškov. To je po mnenju industrijcev tudi eden vzrokov težnje k inflaciji.

LITER BENCINA 14 LIR DRAŽJI

Glede na sedanjo gospodarsko konjunkturo je ministrski svet v soboto odobril tri zakonske odloke, ki so postali veljavni v torek, 25. t. m. Na osnovi prvega odloka se je povišal davek na proizvodnjo bencina. Liter bencina se je tako podražil za 14 lir, kar pomeni, da stane danes liter »navadnega« bencina 110 lir, »super« bencin pa 120 lir za liter. Od vsakega litra »navadnega« bencina gre tako v državno blagajno 81,07 lire, od litra »super« bencina pa 84,11 lire.

Z drugim zakonskim odlokom je bil uveden davek na nakup novih avtomobilov in na nakup turističnih in športnih motornih

čolnov. Davek, ki ga moraš plačati ob prvem vpisu avtomobila v javni avtomobilski register (Pubblico registro automobilistico), kar je dejansko pogoj, da ga lahko uporabljaš, znaša najmanj 7 in največ 15 odstotkov nakupne cene avtomobila. Pri določanju odstotka pa je treba poleg nakupne cene upoštevati še kub. cm motorja in prostor, ki ga avto zavzema.

DAVEK NA NAKUP AVTOMOBILOV

Če je na primer avto dolg 4 m in širok 1,5 m, bo zavzemal 6 kv. m prostora na cesti. Recimo, da ima ta avto motor 1500 kub. cm. Natančni odstotek dobimo tako, da h kvadratu četrte površine prištejemo petstoti del kubature motorja in še številko 5. V našem primeru dobimo 10,5%. Če avto stane milijon lir, bomo plačali 105 tisoč lir davka.

Podoben davek mora odslej plačati tudi, kdor kupi turističen motorni čoln. Ta davek znaša 7% nakupne cene za čolne, ki ne stanejo več kot pol milijona, in 15% za čolne, ki veljajo več kot 3 milijone.

KUPONSKI DAVEK

Tretji ukrep se tiče tako imenovanega kuponskega davka, ki ga plačujejo delničarji ob izplačilu dividend. Medtem ko so na osnovi zakona z dne 29. decembra 1962 odtegljaji znašali 15 odstotkov izplačane vsote in so se ti dohodki upoštevali tudi pri vsakoletni določitvi dopolnilnega davka, ima delničar odslej dve izbiri. Pri izplačilu dividend lahko zaprosi, da mu takoj odbijejo 30% vsote, ki mu pripada, za

davek — v tem primeru imamo »suhi« kuponski davek — in tako izpolni vse obveznosti do države, ali pa plača samo predujmski kuponski davek, ki pa ne znaša več 15, temveč samo 5% prejete vsote. V tem primeru pa je podvržen vsem predpisom, ki jih predvideva zakon z dne 29. 12. 1962, kar pomeni, da se bo ta njegov dohodek upošteval tudi pri določevanju dopolnilnega davka. Teh 5% predstavlja torej le predujem, ker se bo šele z dopolnilnim davkom ugotovilo, kolikšen je resnični davek na izplačane dividende. Zato se tudi imenuje predujmski kuponski davek.

Medtem ko je zakonski odlok o davku na proizvodnjo bencina veljaven za nedoločen čas, bosta ostala dva veljala le za dobo dveh let. Ker gre za odloke, ki jih je sprejela vlada, jih mora parlament odobriti v 60 dneh, ker so drugače nični.

Ministrski svet je spričo sedanje konjunkturo odobril na zadnji seji tudi več drugih zakonskih osnutkov, ki jih bo predložil v razpravo in odobritev parlamenta.

PRODAJA NA OBROKE

Eden teh osnutkov se tiče vprašanja prodaje na obroke. Čeprav še ni nobenih uradnih sporočil, se zdi, da bo novi zakon urejal le prodajo avtomobilov, televizorjev in električnih gospodinjstvih predmetov, katerih cena ne znaša več kot 70 tisoč lir. Zdi se, da bo treba ob nakupu enega teh predmetov odslej dati na račun 30% nakupne cene, ostalo vsoto pa bo treba plačati v največ 12 obrokih.

Razgibalo se je tudi politično življenje

Glede nove discipline prodaje na obroke pa niso vsi enakega mišljenja. Ni dvoma, da pričakuje vlada od tega ukrepa znatno omejitvev potrošnje, kar je po njenem mnenju nujno potrebno, da se ponovno vzpostavi ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem in s tem doseže gospodarska ustaljenost. Mnogi pa dvomijo, da bo ukrep imel zaželeni učinek. Opozarjajo predvsem na nevarnost, da bodo mnoga zlasti manjša industrijska podjetja zaradi manjše prodaje prisiljena skrečiti svoj obrat, odpustiti določeno število zaposlenih delavcev, s čimer se bo občutno povečala brezposelnost in s tem ponovno odprla rakasta rana italijanskega gospodarstva.

Drug zakonski osnutek, ki ga bo vlada v kratkem predložila parlamentu, predvi-

deva novo disciplino borznih pogodb. Baje bo novi zakon zmanjšal na eno četrtno dosedanjo takso za borzne pogodbe, ki se tičejo delnic, in na eno desetino tiste takse, ki se tičejo obligacij.

Zanimivo je, da je borza, ki je, kot znano, ogledalo in termometer trenutnega stanja gospodarstva v državi, takoj pozitivno reagirala na zadnje vladne ukrepe. Splošni pokazatelj se je na milanski borzi v enem dnevu dvignil za 4,39 (od 73,24 na 77,63) in vrednost delnic se je dvignila za 6%.

Ostali zakonski ukrepi bodo predvidevali strožje kazni za davčne prekrške in preureditev ter zlasti strožje nadzorstvo nad finančnimi družbami.

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 1. marca, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Slovenski zbori; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Pedenj človek Laketrada«, pravljica (Drago Petkovšek), igrajo člani RO; 12.00 Slovenska nabožna pesem; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi; 14.30 Sedem dni v svetu; 14.45 Karakteristični ansambli; 15.30 Radijska novela — Wilkie Collins: »Strahotna postelja«; 18.30 Kino, včeraj in danes; 20.30 Iz slovenske folklore — Niko Kuret: Ljudstvo baja, ljudstvo poje: »Zgodbe s sončnega juga«; 21.00 Vabilo na ples.

• PONEDELJEK, 2. marca, ob: 11.45 Naš juke-box; 12.15 Iz slovenske folklore — Niko Kuret: Ljudstvo baja, ljudstvo poje: »Zgodbe s sončnega juga«; 18.00 Glasovi iz narave (Tone Penko); 18.30 Koncert »Camerate Musicale Triestine«; 19.00 Radijska univerza — Marcello Capurro: Italijanska ustava o ljudstvu: »Se o načelu ljudske suverenosti«; 19.30 Postni govori — Janez Vodopivec: »Pridi k nam Tvoje kraljestvo...«; 21.00 Ildebrando Pizzetti: »Fra Gherardo«, opera v treh dejanjih. Približno ob 22.00 Opera, avtor in njegova doba (Gojmir Demšar).

• TOREK, 3. marca, ob: 11.45 Italijanski akvarel; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 17.20 Iz albuma lahke glasbe; 18.00 Italijanščina po radiju; 18.30 Sodobna italijanska glasba; 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 21.00 Pregled italijanske dramatike (Josip Tavčar in Jože Peterlin); 21.50 Slovenski in jugoslovanski solisti, organist Gabrijel Devetak — Johann Sebastian Bach: Fuga v g-molu, Oreste Ravello: Tema z variacijami v b-molu.

• SREDA, 4. marca, ob: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi; 12.15 Brali smo za vas; 13.30 Pol stotletja melodij; 18.00 Znanstveni leksikon; 19.00 Pevski zbori Julijske krajine in Furlanije; 19.15 Higiena in zdravje; 21.00 Simfonični koncert. Dirigent Rudolf Kempe, sodeluje violinist David Oistrakh. Približno ob 21.30 Knjižne novice — Josip Tavčar: »Oreste Del Buono in njegov roman Ne živeti ne umreti«.

• ČETRTEK, 5. marca, ob: 11.45 Jugoslovanski orkestri in pevci; 12.15 Po društvih in krožkih: »Skavtska družina v Dolini« (S. Martelanc); 18.00 Italijanščina po radiju; 18.30 Solistični koncert; 19.15 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu (Valerija Glavič); 21.00 »Sestanek v parku«, radijska igra, (Peder Sjögren - Nada Konjedic), igrajo člani RO; 22.45 S »Festivala dveh svetov« v Spoletu 1963.

• PETEK, 6. marca, ob 11.45 Mali ansambli; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 18.00 Bil je nekoč... Venec pravljic, pripovedk, legend. »Kača« (Jurij Slama); 18.30 Solisti Julijske krajine in Furlanije. Oboist Renzo Damiani, pri klavirju Fiorella Miotto. Primož Ramovš: Ricercare na temo Pavleta Merkuja za oboo in klavir, Pavle Merku: Variacije na temo Primoža Ramovša za oboo in klavir, Pavle Merku: Sonatina za oboo in klavir; 19.30 Postni govori — Franče Segula: »Zgodi se Tvoja volja...«; 20.30 Gospodarstvo in delo (E. Vršaj); 21.00 Ludwig van Beethoven: Kristus na Oljski gori, oratorij op. 85 za soliste, zbor in orkester; 21.50 Znanost in tehnika — Frank Fink: »Novi materiali za jutrišnji svet«.

• SOBOTA, 7. marca, ob: 11.45 Ameriški odmevi; 12.15 Zimski turistični razgledi; 15.00 »Volan«, oddaja za avtomobiliste; 15.30 »Prizadevanje mladih budističnih menihov«, dramatisirana zgodba. Po romanu japonskega avtorja Yasushija Inonea napisal Seiichi Yashiro, prevedla Nada Konjedic, igrajo člani RO; 17.20 II. Vatikanski koncil; 18.00 Poglavja iz zgodovine slovenske književnosti — Vinco Beličič: »Delavni kapucin Hipolit«; 19.15 Družinski obzornik; 20.45 Zbor »Emil Adamič«, ki ga vodi Jože Gregorc; 21.00 Za smeh in dobro voljo (Danilo Lovrečič); 21.00 Vabilo na ples.

Vladni ukrepi za ozdravljenje gospodarstva v državi

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsi ti vladni ukrepi so imeli, kot je razumljivo, za posledico, da se je izredno razgibalo politično življenje v državi. Medtem ko se zdi, da je v vladnih vrstah polno soglasje glede protikonjunkturnih ukrepov, ni mogoče trditi, da vlada enako soglasje med strankami, ki sestavljajo sredinsko-levičarsko večino. Tako je na primer uradno glasilo socialistične stranke »Avanti« kritiziralo in izrazilo nekaj pomslekov glede učinkovitosti in pravilnosti določenih stališč, ki jih je vlada zavzela v sedanji gospodarski konjunkturi.

V središču razprav in polemik je zlasti vprašanje, ali je pravično in pravilno, da pride med sindikati in delodajavci do nekakšnega začasnega premirja, se pravi, naj se sindikati vsaj začasno odpovedo novim zahtevam po povišanju plač.

Komunistični prvak Togliatti je v svojem nedeljskem govoru izključil možnost, da bi prišlo do takšnega premirja. »Mi zavračamo — je med drugim dejal — katerikoli mezdnó premirje. To bi bilo sprejemljivo samo v takšnih pogojih, ki bi omogočili učinkovito splošno nadzorstvo nad profiti in nad kopičenjem kapitala. Dokler ne bo to mogoče, bo moral delavski razred odločno zavračati katerikoli ukrep, ki bi težil k blokiranju plač.«

Zagovorniki sredinsko-levičarske vlade in politike pa odgovarjajo, da nihče ne zahteva, naj se plače blokirajo ali ustalijo, temveč naj sindikati pri svojih zahtevah očeslej kažejo več zmernosti in več čuta za odgovornost. Posebno jasn je bil v tej zvezi republikanski prvak in bivši minister proračuna La Malfa, ki je v glasilu svoje stranke med drugim poudaril: »Čezmerni mezdní pritisk je poleg drugih vzrokov odgovoren za sedanje gospodarsko neravno-

vesje. Sredinsko-levičarska politika bi potrebovala nekaj časa, da naredi red in zlasti odpravi posledice, ki so nastale zaradi hudega napada z desnice. To se žal ni zgodilo, zlasti po krivdi tistih sil, ki bi imele največjo korist od korenite preosnove gospodarskih struktur. Te sile pa so hotele doseči in so tudi dosegle nekaj takojšnjih uspehov, ki pa jim, kot dokazuje sedanji razvoj dogodkov, verjetno ne bodo kdovekaj koristili.«

»Če hočejo sindikati — zaključuje La Malfa — rešiti sredinsko-levičarsko politiko in doseči strukturne preosnove, polno zaposlenost in boljšo bodočnost, se morajo ravnati tako, kot se niso hoteli ravnati v letu 1962, ko so se pojavili prvi znaki krize.«

Kot vidimo, se nahajamo pred važnimi političnimi dogodki, ki bodo tudi vplivali na bodoči razvoj gospodarstva v Italiji.

D. L.

—0—

OZADJE POLITIČNEGA ATENTATA

Prejšnji petek je bil povzročena atentat na turškega ministrskega predsednika Ismet İnönüja, ki pa se je ponesrečil. Spočetka so trdili, da se je atentator Mesut Suma sam odločil za napad, in sicer po njegovi lastni izjavi zato, ker je İnönü komunist in sovražnik islamske vere.

V ponedeljek je pa notranji minister podal izjavo, da ima atentat širše ozadje in da je vanj zapletenih več kot 100 oseb. Vse te, kakor tudi atentator sam, so aktivni člani prejšnje demokratične stranke, katero je vodil zaprti bivši predsednik Bayar. Skupina atentatorjev je imela zveze z Bayarjem celo skozi jetniške zidove. Zaprtih je tudi več muslimanskih višjih duhovnov. Vse torej kaže, da je tajna opozicija v Turčiji še vedno močna.

Boj proti mafiji

Te dni bo rimski parlament glasoval o vladnih predlogih za pobijanje mafije, tajne družbe na Siciliji in v Južni Italiji, ki z nasiljem strahuje ljudstvo in ga izrablja za svoje politične in gospodarske namene. Po novih predlogih se bo smela raztegniti doba preiskovalnega zapora na dva tedna; avtomobiliste brez patenta bo smela policija takoj zapreti; smela bo odreči orožni list vsem sumljivim osebam; izrecni osumljenci bodo poslani v konfin.

Notranji minister Taviani je poročal na vladni seji, da so imeli ostri ukrepi proti mafiji že v zadnjih štirih mesecih precejšnje uspehe in da se je znižalo število zločinov. Eden največjih uspehov je aretacija nekronanega kralja mafije, znanega pod imenom »Mammasantissima«, 71-letnega bogatega zemljiškega posestnika Genca Russa. Policija ni mogla doslej položiti nanj roke, čeprav je osumljen dolge vrste zločinov. Zaenkrat so mu prisodili le 5 let konfina v kraju Lovere pri Bergamu.

To je prvi korak, da se iztrebi »častita družba«, ki že eno stoletje drži v strahu vse prebivalstvo na otoku.

Vladne spremembe v Avstriji

Avstrijski kancler Gorbach je v torek odstopil od svojega mesta zaradi nesporazumov v stranki. Za njegovega naslednika je stranka kandidirala svojega predsednika dr. Josepha Klause, kateremu je državni predsednik že poveril sestavo nove vlade. Klaus se je že začel pogajati z drugo vladno stranko, s socialisti, za sestavo ministrske liste.

Od dosedanjih ministrov ljudske stranke jih bo večina izpadla iz nove vlade ali pa bodo zamenjali ministrske listnice.

Novi kancler je po rodu Korošec in je star 54 let. Dolgo let je bil deželni glavar na Solnograškem, potem pa finančni minister. Velja za zelo delavnega, a tudi trmatega moža. Pogajanja s socialisti je že začel, a ne potekajo prav hitro.

IZPITNI ROKI

Ministrstvo za javni pouk je že izdalo navodila za zaključne izpite zadnjih razredov višjih šol.

Prošnje za pripustitev k izpitom je treba vlagati na ravnateljstva šol do 31. marca t. l. Mature pa se bodo začele s pismeno nalogo dne 1. julija v poletnem roku in dne 15. septembra v jesenskem.

TEDENSKI KOLEDARČEK

1. marca, nedelja: Zorko, Albin
2. marca, ponedeljek: Janja
3. marca, torek: Milena, Kunigunda
4. marca, sreda: Kazimir, Mislav
5. marca, četrtek: Bogo, Friderik
6. marca, petek: Danica, Breda
7. marca, sobota: Tomaž, Iztok

Pred deželnimi volitvami

Nahajamo se pred deželnimi volitvami. Tudi Slovenci bodo poklicani k volilnim žarom in jim bo tako ponovno dana priložnost, da se poslužijo ene svojih temeljnih državljskih pravic. V deželi Furlaniji-Juljski krajini bodo vsi Slovenci prvič združeni v eni sami upravni enoti, kar bi med drugim moralo koristiti njihovemu nadaljnjemu boju za priznanje in izvajanje manjšinskih pravic in s tem tudi koristiti njihovega nadaljnjemu razvoju v okviru demokratske Italije.

Zal volilna geometrija in še bolj strankarska razcepljenost otežkočata in skoraj onemogočata, da bi bili v bodočem deželnem svetu primerno zastopani.

Ne glede na bližnji volilni nastop pa Slovence v Italiji te volitve naravnost silijo razmišljanju, kako je nujno potrebno najti način, da čimprej pride do sodelovanja in povezave med obstoječimi slovenskimi političnimi skupinami.

Kot znano, je o teh vprašanih konec decembra 1963 razpravljala tržaška SDZ. O

Celo to jih bode!

Pred nekaj tedni je razpisal slovenski oddelek tržaškega radia natečaj za izvirna radiofonska dela, ki bi se oddajala tudi za proslavitev ob otvoritvi nove palače RAI v Trstu.

Nikomur se ni zdel ta razpis neumesten. Ker ima radio tudi slovenske oddaje, je naravno, da mora vodstvo poskrbeti za slovenska izvirna dela. Tako je bilo že dosežaj in ni nikomur prišlo na um, da bi proti temu ugovarjal.

Niso pa tega mnenja nekateri misinski poslanci, ki so vložili na notranjega in na ministra za pošte posebno interpelacijo. V njej sprašujejo po vzrokih, da je prišlo do natečaja za slovensko delo, ter pravijo, da je to nekaj neopravičljivega in nedopustnega v političnem in nacionalnem oziru. Interpelanti hočejo tudi vedeti, ali je ta odločitev v kaki zvezi s poskusi za vpejavo dvojezičnosti v vzhodnih obmejnih pokrajinah.

Vsak pameten človek se mora v današnjih časih ne samo čuditi, marveč zgražati, da se dobe inteligentni ljudje, ki še nadaljujejo z narodno nestrpnostjo fašističnega kova.

KROMPIR JE DOSPEL

Ze zadnjič smo pisali o protestu kmetovavcev na Tridentinskem in okrog mesta Como, ker imajo v shrambah na stotisoče stotov krompirja, ki ga ne morejo po nobeni ceni oddati.

V znak protesta so poslali 70 velikih vreč krompirja tudi na naslov ministrskega predsednika Mora. Krompirjeva pošiljka je točno prispela s tovornim vlakom danes teden na rimsko postajo Termini. Na postaji pa se niso mogli odločiti, ali naj prepeljejo protestni krompir na ministrov dom ali v uradno palačo ali kam drugam. Železniška policija je nazadnje odločila, naj se krompir odloži v skladišča pod postajo. Tam čakajo tiste vreče, da jih kdo dvigne.

Za ministrovo kuhinjo ga je seveda malo preveč. Ali bi ne kazalo, da bi ga razdelili vsaj revežem, preden segnijo?

istih problemih pa je razpravljala tudi SK SZ, ki je na svoji širši odborovi seji v Gorici dne 17. januarja sklenila med drugim predlagati ostalim skupinam sledeče.

»1. Ustanovi naj se zvezni odbor ali svet vseh obstoječih slovenskih političnih organizacij v Italiji, ki naj bo sestavljen iz dveh predstavnikov vsake skupine. Člani odbora si izvolijo predsednika, tajnika in blagajnika izmenoma;

2. Organizira naj se politično tajništvo v Trstu z odsekom za Gorico-Videm;

3. Zvezni odbor naj reši vprašanje finančnih sredstev in vseh drugih vprašanj, ki so v zvezi z njegovim bodočim delovanjem.«

—0—

KONGRES SVP

V soboto se je zaključilo izredno zborovanje Južnotirolske nemške ljudske stranke (SVP) v Bocnu. V glavnem je 500 delegatov razpravljalo o spremembah strankinega pravilnika, da bi se enotna južnotirolska stranka oslonila na širše demokratične temelje. Strankin voditelj dr. Magnago je razložil težnje, da bi v odborih prišle v poštev in do sodelovanja vse različne struje, ki obstajajo med južnotirolsko nemško manjšino. Zbor je tudi sklenil, da se ponudi eno izmed treh podpredsedniških mest pripadniku ladinske etnične skupine.

O obravnavi, ki se vrši v Milanu proti skupini Južnih Tirolcev, pa je Magnago dejal, da pričakuje vsa manjšina hitro oprostitev za nedolžne pripornike in človečansko obsodbo za resnične krivce; le na tak način bodo Južni Tirolci zopet dobili zaupanje v italijansko pravico.

Glavni strankin redni zbor bo pa sklican šele proti začetku poletja.

NOVA SLUŽBA

Zena umorjenega predsednika Kennedyja Jacqueline je dobila novo službo. Novi predsednik Johnson jo je imenoval za posebno svetovalko Bele hiše na področju lepih umetnosti. Imenovanje ni samo častnega značaja; z njim je združeno tudi resno delo za širjenje kulture, umetnosti in znanosti v Združenih državah. Ameriške ženske organizacije so vse navdušene zaradi tega imenovanja, ki pomeni, da se ženskam odpirajo vrata v visoke vladne službe.

LISTE IN KANDIDATI ZA DEZELO

Ze zadnjič smo poročali, da sta v pričakovanju razpisa deželnih volitev v Furlaniji-Juljski krajini obe največji italijanski stranki — Kršč. demokracija in komunisti — že sestavili liste kandidatov za vsa volilna okrožja. Imena kandidatov pa še niso bila uradno objavljena. Med 15 kandidati na komunistični listi za tržaško volilno okrožje bodo baje štirje Slovenci, in sicer dr. Karel Šiškovič, časnikar Dušan Furlan, dolinski župan Lovriha in Jelka Grbec. Eden ali dva Slovenca bosta baje kandidirala tudi v goriškem okrožju.

Nič pa še ni znano, ali bo v deželni svet mogel biti izvoljen kak predstavnik zavednih Beneških Slovencev.

Malagodijev shod

V soboto in nedeljo je glavni tajnik liberalne stranke imel več zborovanj v glavnih mestih dežele Furlanije-Juljske krajine. Razlika med njegovim govorom v Trstu in govorom, ki ga je imel nato v Gorici, je bila le ta, da je v Trstu izrecno govoril tudi o naši etnični manjšini. Dejal je, da so vsi državljani, po liberalnem gledanju, enakopravni, nikakor pa da se ji ne sme priznavati kak preferenčni postopek z njo.

Kaj pomeni »enakopravnost«, smo občutili že pod fašizmom, ki je z enakopravnostjo razumel, da se mora sploh prepovedati celo naš jezik, ker je pač za vse državljane enakopravna italijanščina.

Na vseh shodih je Malagodi napadal levičarsko politiko sedanje vlade. Dokazoval je, da nasprotuje načelna smer vladne politike z njenim praktičnim postopkom. Primerjal je bodoči Morov obisk v Jugoslaviji, socialistični nevtralni državi, z izjavami Saragata v Parizu, ki se je odločno zavzemal za utrditev Atlantske zveze.

Glede gospodarske politike je rekel, da so vsi sedanji vladni ukrepi v tem pogledu le demagoški. Vlada ne bo mogla zamašiti primanjkljaja 1500 milijard, kakor ga izkazujejo skupno država, dežele in občine, če bo sama dajala vzgled s politiko razsipanja in s pristajanjem na marksistične nauke. Nadaljeval je, da bodo komunistični in socialistični sindikati izrabili ekonomski položaj za to, da bodo vrgli vlado na kolena tudi v notranji in zunanji politiki.

S tem shodom je liberalna stranka odprla tudi boj za deželne volitve.

VSİ SMO ENAKI

V kanadskem mestu Mattawi, v pokrajini Ontario, so izvolili novega župana, in sicer črnca. Ta je 52-letni zdravnik dr. Monestime, ki je splošno priljubljen. Priselil se je v Kanado z otoka Haitija že leta 1945 in se je v novi domovini oženil z neko Rusinjo. Za mestnega svetovavca je bil izvoljen že pred šestimi leti. Po izvolitvi se je zahvalil mestnim možem in je dodal, da je on v Kanadi prvi župan črne rase; to pa nič ne pomeni, ker smo vsi pred Bogom in pred ljudmi enaki.

TURISTICNE OLJASAVE

Jugoslovanski zvezni odbor za turizem je na svoji zadnji seji sprejel več sklepov za poživitev turizma. Eden izmed teh je ta, da se bodo smele muditi v Jugoslaviji skupine turistov iz tujine, ki prihajajo z avtobusi ali vlaki, 72 ur; imeti bodo seveda morali potni list, a vizuma ne bo več treba. Za jugoslovanske državljane pa je odpravljen vizum s Švico iz z državami Beneluxa.

Pogled na Snežnik

Tržaškega

Vprašanje zgradnje naftovoda:

IZJAVA NABREŽINSKEGA ŽUPANA

Prejšnji teden se je na županstvu devinsko-nabrežinske občine zglasil predsednik Centra za gospodarski razvoj Trsta Padoa. Županu Škerku in predsedniku turističnega urada za Sosljan in Devin je obrazložil načrt, ki predvideva, da se ob izlivu Timave v morje zgradi izhodišče naftovoda Zgornji Jadran - Bavarska - Avstrija. Predsednika Padoa sta spremljala strokovnjaka inozemskih družb, ki se zanimajo za izvedbo tega načrta.

Če se bo odločilo, da se zgradi ob devinski obali izhodišče naftovodov, bodo približno 500 m od obale zgradili poseben pristan za raztovarjanje nafte. Naftovod bi imel letno zmogljivost 40 milijonov ton, kar pomeni, da bi letno pristalo v pristanišču 1000 petrolejskih ladij, to je približno tri na dan.

Župan se je sicer strinjal, da gre za delo velike važnosti, vendar je izrazil zaskrbljenost za bodoči razvoj turistične dejavnosti občine, ker bi znala nafta tako onesnažiti morsko vodo, da bi bil nadaljnji razvoj turizma ob sosljanski in devinski obali onemogočen.

Ker je o tem obisku krajevni tisk ne točno poročal, je župan Škerk na ponedeljkovi seji občinskega sveta prebral posebno izjavo, v kateri je med drugim poudaril, da »se občinska uprava po dosedanjih svojih poizvedovanjih še ne more izjaviti, ali bi zgradnja naftovoda predstavljala kakšno neposredno korist za gospodarstvo občine ali bi pa zanjo pomenila kako škodo.«

»Gospodarstvo občine — nadaljuje izjava — temelji pretežno na turistični dejavnosti. Mnogi turistični objekti se sedaj izboljšujejo, obstajajo nadalje mnoge nove pobude za izboljšanje receptivnih zmogljivosti v občini. Občinska uprava namerava tudi v bodočnosti pospeševati razvoj te dejavnosti.« Jasno pa je — zaključuje izjava — da takšne pobude, kot je zgradnja naftovoda, ne morejo pospeševati turističnega razvoja področja, katerega bogastvo obstoji v njegovih naravnih lepotah. Zato bo občinska uprava pozorno spremljala nadaljnji razvoj vprašanja.«

Katinara:

JUBILEJ ZNANEGA DOMAČINA

V krogu svojih domačih je v petek, 21. t. m., praznoval 75-letnico rojstva g. Josip Lavrenčič, ki ga vsi na Katinari in v njeni okolici poznajo za Pepija Zimo. Slavljence je kljub lepi starosti še vedno duševno čil in z živim zanimanjem spremlja vsakdanje dogodke, zlasti tiste, ki od blizu zadevajo naše ljudstvo.

V mladih letih se je živahno udeleževal v prosvetnem življenju naše okolice ter bil med drugim predsednik lonjerskega prosvetnega društva »Zastava« do njegovega nasilnega razpusta po drugi svetovni vojni. Bil je tudi cerkveni pevec in vrsto let marljivo opravljal cerkveni službo. Dolgo let je bil nadalje blagajnik lonjerske zavarovalnice goveje živine.

Ob visokem jubileju mu iskreno čestitajo njegovi sorodniki in tudi ostali domačini ter mu želijo, da bi še dolgo let preživel pri dobrem zdravju in v krogu svojih domačih. Tem željam in čestitkam se pridružuje tudi naš list, ki slavljence že od vsega začetka šteje med svoje zveste bravce in naročnike.

Nabrežina:

OBČINSKI PRORAČUN ODOBREN

V ponedeljek se je sestel na redni seji občinski svet. Glavna točka dnevnega reda sta bili poročili župana in odbornika za finance Josipa Terčona o proračunu tekočega leta. Poročevavca sta med drugim poudarila, da letošnji proračun kljub splošnemu naraščanju izdatkov za razne usluge ne izkazuje tolikšnega primanjkljaja kot lanski. Opozorila sta svetovavce, da se bodo v primeri z lani dohodki letos povečali za okrog 21 milijonov ali za približno 17%. Več dohodkov bo imela občina predvsem od davkov na industrijo in trgovino ter od družinskega davka. Uprava je nadaljevala s pregledom posameznih davkoplačevalcev ter se pri tem strogo ravnala po pravilu, naj več plača, kdor več ima. Tako bodo premožnejši davkoplačevalci plačevali večje dajatve, mnogi revnejši ljudje pa so bili črtani iz seznama davkoplačevalcev. Od novih izdatkov je treba omeniti znatno povišanje stroškov za uslužbenca, kar je v zvezi zlasti z zahtevo po korenitem izboljšanju njihovega staleža.

Po daljši razpravi je bil osnutek proračuna, ki ga je predložil občinski odbor odobren z večino glasov. Proračun predvideva 124 milijonov dohodkov in 161 milij. izdatkov.

Sosljan:

BO OTROŠKI VRTEC ODPRT?

Na zadnji seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta je ponovno prišlo v razpravo vprašanje otvoritve slovenskega otroškega vrta v Sosljanu. Občinska uprava je, kot znano, že pred letom dni sklenila odpreti v poslopju slovenske osnovne šole vrtec za slovenske otroke iz Sosljana in Vižovelj. S tem bi namreč bilo ustrezno želji in potrebam staršev, ki danes ne morejo pošiljati svojih otrok v vrtec.

Doslej pa nadzorna prefekturna oblastva tega sklepa še niso odobrila. Na zadnji občinski seji je svetovavec dr. Škerk vprašal župana, naj pojasni, kako je s tem vprašanjem. Župan je izčrpno poročal o vseh dosedanjih posredovanjih za čimprejšnjo ureditev važne zadeve. Prefektura ni doslej niti odobrila niti zavrnila sklepa o otvoritvi vrta, temveč že dvakrat vrnila celotni spis občinski upravi z zahtevo, naj ta vprašanje ponovno prouči zlasti s finančnega stališča. Po mnenju prefektore bi število vpisanih otrok ne opravičilo izdatkov.

Občinska uprava pa je odgovorila, da bi se v vrtec v tekočem šolskem letu vpisalo najmanj 14 otrok, kar bi vsekakor opravičilo potrebne izdatke. Iz poizvedovanj, ki jih je naredila uprava, izhaja, da mnogi italijanski otroški vrtci na podeželju ima-

jo znatno manjše število otrok, kot bi jih imel sosljanski.

Župan je na koncu izjavil, da obstaja sedaj rahlo upanje, da se bo zadeva rešila, ker se je zanjo začel zanimati tudi generalni vladni komisar dr. Mazza.

Zvedeli smo, da se za to vprašanje zanima tudi Svet Skupne slov. liste, ki je sklenil, da bo posredoval pri pristojnih oblastvih, naj se vrtec čimprej otvori.

Napis na sedežu turističnega urada

Svetovavec dr. Škerk je nadalje vprašal župana, ali ne smatra za potrebno posredovati pri letoviščarski ustanovi v Sosljanu, da na svojem novem sedežu postavi napis tudi v slovenskem jeziku, kar ni samo zato upravičeno, ker gre za narodnostno mešano občino, temveč tudi zato, ker tako zahtevajo koristi turizma.

Župan je odgovoril, da se popolnoma strinja z zahtevo svetovavca dr. Škerka, in je hkrati naprosil svetovavca Lenarduzzija, ki je obenem predsednik prizadete ustanove, naj vprašanje obširneje pojasni. Prizadeti svetovavec je dejal, da zadeva še ni dokončno rešena in da je sedanji napis le začasen. Pripomnil pa je, da se bo vprašanje različnih napisov rešilo v skladu s »finančno zmogljivostjo ustanove«. Nima pa nič proti, če se na poslopje postavi »tudi napis v slovenskem jeziku«.

Cepljenje proti otroški paralizi

Starše iz devinsko-nabrežinske občine, ki imajo otroke do 6. leta starosti, obveščamo, da se bo s 1. marcem pričelo brezplačno cepljenje otrok proti poliomeilitisu ali otroški paralizi s cepivom Sabin. Prizadetim bo občina pravočasno sporočila kraj, dan in uro cepljenja.

Beneška Slovenija

ČEDAD

Starodavno mesto Čedad je bilo še pred nedavnim časom znano pod imenom »Staro mesto«. Še danes je starinsko njegovo zunanje lice z mostom čez Nadižo, patriarhovo stolnico, ozkimi ulicami in langobardskimi starinami.

Zadnje čase se pa začena obnavljati tudi to zgodnje srednjeveško mesto, ki je v zgodovini Slovencev igralo precej važno vlogo.

Se vedno je v proučevanju načrt, da bi obnovili, oziroma celo prenesli Hudičev most. Razširili bodo tudi muzej, ker leži še polno starin in dokumentov po zabojih. K muzeju nameravajo prizidati še nekaj dvoran, da bi mogli razstaviti občinstvu tudi te še neznane predmete.

Tudi čedadski stolnica je dobila nekaj novosti. Uprava je prenovila notranjo razsvetlavo, tako da so prišle bolj do veljave arhitektonske linije.

Polagoma bo mesto bogatejše tudi za dve moderni šolski poslopji. Županstvo namerava zgraditi novo stavbo za obrtno - industrijsko šolo in za osnovno.

SMRDENCA

Smrdenca je v občini Čenta le majhna vas. Kaj posebnega se torej tam ne pripeti. Le kaka smrt potrka na to ali ono hišo. Tako se je zgodilo tudi prejšnji teden. Na ne prav vsakdanji način se je ponesrečil

PRVA KANDIDATNA LISTA

Določeno je že, da bodo poklicani volivci nove dežele Furlanije-Juljske krajine 10. maja k volivnim žaram. V goriškem volivnem okrožju bo mogla vsaka stranka postaviti 7 kandidatov, kolikor nam je odmerjenih poslanskih sedežev. Vsak volivec bo smel napisati na glasovnico dve preferenci. Število veljavnih oddanih glasov se bo delilo s tako imenovanim kvocijentom, to se pravi s številom volivnemu okrožju to določenih sedežev plus eden; pri nas torej z osem. Na podlagi glasov pri prejšnjih volitvah bi znašal volivni kvocijent v goriški pokrajini približno 12.000. Vsaka lista dobi torej toliko svetovavcev, kolikorkrat gre 12.000 v število njej oddanih glasov. Glasovi tiste liste, ki ne doseže 12.000 in drugih, ki imajo ostanke, gredo v »skupni kotel« in izvoljeni se določijo po porcu na podlagi regionalnega kvocijenta, ki bi znašal, računajoč po zadnjih volitvah, 18.000.

Po vseh teh številkah sodijo, da bi morala dobiti demokršćanska stranka na Goriškem že pri prvi delitvi 3 svetovavce, komunisti enega. Ostale 3 bi pa dobile druge stranke na podlagi »ostankov«.

Socialni demokrati že številčijo, da jim eden ne uide. Zato so že prvi objavili svojo kandidatno listo. Prvi kandidat je odvetnik Devetag, podpredsednik pokrajinske uprave. Za šestega in sedmega izvoljenca je pa vse še večje ugibanje kot za prvih pet.

RODITELJSKI SESTANEK

V nedeljo dopoldne je bil sklican roditeljski sestanek za slovenske nižje srednje šole v Gorici. V šolskem poslopju v ulici Randaccio se je zbralo lepo število staršev

- **Kanalska dolina**

78-letni gospodar Anton Terenzan. Šel je na senik, da bi vrgel v hlev nekaj sena za živino. Po podu se je pa tako nerodno prestopal, da je zdrknil skozi odprtino z spuščanje krme tako nesrečno, da se je močno pobil. Še isto noč je mož umrl zaradi prehudih notranjih poškodb.

RAJBELJ

Kar naprej se še vleče vprašanje o predelavi svinčene in cinkove rude iz rajbeljskih rogov. Znano je, da se surova ruda predeluje v kovino na Sardiniji, pri Genovi in drugod, samo ne v pokrajini, kjer se surovina izkopava. Na tak način gre dosti dobička iz videmske pokrajine drugam in tudi domače delavske moči ostajajo brez dela. Rudniška družba AMMI ni pripravila še nobenega načrta, da bi zgradila v Furlaniji ali Kanalski dolini topilnike za predelavo rude; tudi ne kaže, da kaj takega namerava. Za bodočo novo deželo Furlanijo-Juljsko krajino bo pa življenjske važnosti, ali bodo domači zemeljski zakladi koristili njej ali drugim.

Na mnoge pritožbe gospodarskih krogov in sindikatov so se zbrali pred nekaj časa na ministrstvu za državne udeležbe politični in gospodarski predstavniki iz videmske pokrajine. Zahtevali so, naj se predelava rajbeljske rude izvrši doma. Do pravega sklepa pa ni prišlo. Ministrstvo je le obljubilo, da bo zadevo proučilo.

in njih zastopnikov; okrog osemdešet jih je bilo. To je dokaz, da se zanimajo za šolsko življenje in za učne uspehe svojih otrok.

Ravnatelj Rožič je po pozdravu vsem navzočim obrazložil nekatera pereča šolska vprašanja, zlasti glede predvidenega »komparativnega« poučevanja latinščine v II. razredu nižje srednje šole. Starši so menda prvič, brez begajočih časniških komentarjev, nepristransko slišali, kako je s to zadevo.

Ravnateljeva izvajanja so navdušeno odobrvali.

Med debato sta zastopnika dijaških zavodov poudarila dobro sodelovanje med šolo in omenjenimi zavodi. Alojzijeviški ravnatelj Eržen je staršem blagohotno pripominjal, da morajo tudi oni skrbeti, da se njih sinovi in hčere marljivo uče. Slabe uspehe je krivično pripisovati samo šoli ali profesorjem. K besedi so se oglasili še drugi profesorji, med temi tudi prof. Komjanc, ki je orisal šolski položaj pri drugih manjšinah v Italiji.

Po uspelem sestanku so se starši pozanimali, kako je z uspehi njihovih otrok.

STEVERJAN

Po svetu se sliši o različnih »mrzlih vojnah«, »krompirjevih vojnah«, pri nas pa bi lahko govorili o vinski ali gostilničarski vojni. Gre, kot smo že večkrat poročali, za to, da se odpre točilnica ali gostinsko podjetje v gradu tik pokopališča. Ljudstvo in občinski svet sta se uprla tej nameri, predvsem iz pietetnih razlogov; saj se je že dogodilo, da so verniki na pokopališču molili za svoje rajne, par metrov v stran so pa rju'i iz pivnice, hodili čez zid po svoji potrebi in meta'i odpadke na grobišče. Zakon celo določa, da se ne sme izdati dovoljenje za gradnjo katerekoli stavbe v bližini 150 metrov do pokopališč, kaj šele dovolilnica za točenje alkoholnih pijač. Za zdaj še ni prav jasno, kako se bo ta zadeva uredila.

Med drugim pa tam točilnica niti ni potrebna. V kratkem bodo namreč odprli kar 8 osmic v občini, kar je tudi ugodno za vinogradnike, da iztočijo svoj pridelek po pametni ceni.

»NAMIŠLJENI BOLNIK«

V nedeljo smo gledali pridne števerjanske igravce, člane slovenskega kat. prosvetnega društva, pri njih prvem večjem odrskem nastopu. V dvorani Kat. doma v Gorici so uprizorili Moliérovo komedijo »Namišljeni bolnik«. Igra je precej zahtevna, a priznati moramo, da so se člani dramskega odseka precej dobro odrezali. Posebno glavni vlogi, bolnika in služkinje, sta bili prav dobro podani. K uspehu so pripomogli tudi kostumi iz rokokojske dobe, le nekateri so bili neustrezni. Kdor pa ve, kako so se igralci potrudili in hodili celo v Trst k vaju, bo te pomanjkljivosti oprostil.

Polna dvorana občinstva je igralke in igralce poplačala z navdušenim ploskanjem. Mi domačini smo pa tudi ponosni na vrlo mladino.

Iz Goriške

PODGORA

V torek popoldne smo pokopali 76 let staro hišno gospodinjico Brešan Marijo, rojeno Hvala. Nahajala se je le 14 dni v bolnišnici, nakar je podlegla bolezni. Pokojnica iz družine »Pri Marjuti« je bila po vsej soseski znana kot dobra in delovna žena. Njen mož Dreja je umrl že pred šestimi leti. En sin, Damijan, ji je umrl na posledicah bolezni, katero si je nakopal v nemški internaciji. Ena hči in en sin sta še živa. Pokojna Marjuta je torej pretrpela v življenju marsikak hud udarec. Naj ji Bog poplača v onem življenju!

V naši cerkvi bodo po prizadevanju gospoda župnika in požrtvovalnosti nekaterih faranov kmalu zadonele nove orgle. Podjetje Zanin je že pred štirinajstimi dnevi pripeljalo v cerkev velikanski tovor orgelskih delov. Delavci že sestavljajo ogromno glasbilo, ki bi bilo v čast tudi večjim cerkvam.

Do takrat se bo skoraj gotovo tudi cerkveni zbor dobro izvežbal, da bomo zopet slišali v naši cerkvi glasbo in petje kot nekoč, ko je pri nas oboje poživiljal rajni Lojze Bratuž.

STMAVER

Zaradi svojih slabih cest je bil naš kraj že od nekdanj odrezan od sveta, čeprav spada med goriška predmestja. Včasih so morali hoditi goriški meščani po »cingalci« čez Sočo k nam na izlete ali po kolovozu skozi »Hudičevo luknjo«.

Danes je pa dostop v Štmaver še slabši. Cesta po klancu na Znarišče je skoraj nemogoča za vozila. O tem že čivkajo vrabci na strehi. Te dni smo pa res na koncu sveta, ker so začeli na odcepu ceste čez polje proti Štmavru polagati cevi za vodovod. Česta je vsa prekopana, da ni mogoč prehod niti za pešce. Vozila morajo napraviti dolg ovinek v dolino Pevmice in skozi Kostabon po ozki cesti voziti na prvi ovinek nad Pevmo. Čudimo se, da je potrebno pri polaganju vodovodnih cevi cesto na tak način prekopatati, da je vsak promet nemogoč.

GRADBENA KOMISIJA

Goriški občinski svet bo imel te dni v razpravi tudi sestavo občinske stavbene komisije za dvoletje 1964-65. Komisijo sestavlja poleg župana še načelnik mestnega tehničnega urada, mestni zdravnik in 6 stavbinskih strokovnjakov, katere predlagajo njihove organizacije. Med strokovnimi izvedenci sta predlagana tudi Slovenca Remigij Koršič in Stanjo Faganel.

DOBRO SO SE POSTAVILI!

Prejšnjo soboto so se odigrale študentske športne tekme v telovadni dvorani na Katariniju. Dijaki različnih zavodov so se pomerili v odbojki. Nastopili so tudi dijaki s slovenskega liceja, ki so tekmovali z dijaki italijanskega »Istituto tecnico« Fermi.

Naši višješolci so odnesli lepo zmago: 2:0 (15-6, 15-2) in se tako uvrstili na čelo tekmovalnih ekip. Našim fantom prav z veseljem čestitamo.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Dve krščanski drami

V današnji drami je tradicionalna enotnost dejanja, časa in kraja v večini primerov raztrgana: in to je proces, ki se je začel že s Shakespearom. Današnja drama se je tudi zelo odtujila svoji klasični grški predhodnici. V Poetiki je Aristotel popolnoma nedvoumno zapisal: »Pesnik se mora zavediti, da svoje tragedije ne sme epsko oblikovati.« Ta princip tudi pozneje zelo dolgo ne popusti. Še nemška klasična dramatika Goethe in Schiller sta strogo razlikovala epsko in dramatično pesništvo. Ze pri Ibsenu, Strindbergu, Čehovu, Maeterlincku in Hauptmannu pa nasledimo elemente, ki vodijo v tako imenovano JAZ-DRAMATIČNO ekspresionizma pa tudi k sodobni eksistencialistični ožini, s katero smo se posebno srečali ob Sartru. Ti elementi uvajajo v nasprotju s prejšnjim primarnim dramatičnim principom v sodobno dramo, ki ni več drama v starem smislu, popolnoma epsko, a včasih tudi lirično filozofske prvine. Kar spominja se na Brechtov epski teater in Piscatorjevo politično revijo, na Brucknerjeve poskuse montaže, na Pirandellovo igro o nemožnosti drame, na O'Neillov notranji monolog, na Wilderjev epski jaz, ki vodi igro, na Millerjevo spominjanje preteklosti, na Wilderjevo igro o času, ki je v bistvu alegorija (The Long Christmas Dinner) in ne nazadnje na moderno absurdno groteskno dramo (Bekket, Jonesco, Hildesheimer), od katere si neki mladi slovenski gledališki teoretik največ obeta. Vse zgornje pa končno tudi dokazuje, da se je s sodobno dramo zgodilo isto kot z liriko ali pripovedništvom: po zadnjem univerzalnem zapadnem stilu surrealizma ni tudi v dramatikah več prišlo do skupnega stila. Dandanes je sodobna drama razdrobljena na več vrst in nič ne kaže, da bi prišlo do neke enotnosti. Mnogi dramatikarji uporabljajo celo zdaj to vrsto, zdaj drugo, velikokrat pa tudi mešajo elemente ene vrste z drugo. Na evropskih avantgardističnih odrih lahko poleg tega opazujemo v zadnjem času neko utrujenost. Po uspešnem pohodu absurda (ki v slovensko dramatiko komaj prodira) ne kažejo ti odri ničesar, kar bi obetalo nastop nove dobe. Zdi se, da je gledališče z absurdno igro, ki ponazarja tragični razkroj človeških dobrin, doseglo svoj začasni vrh.

Poleg gornjega prihaja v moderni drami še nekaj v ospredje. Medtem ko je bil junak v grški klasični drami orodje v rokah bogov in kot je pozneje stopalo v ospredje krščansko nasprotje med dobrim in zlom, tako je v enem delu sodobne dramatikar postal človek popolnoma osamljen, prepuščen samemu sebi.

Dve drami, ki ju ta čas uprizarjajo na Dunaju, stojita izven neposrednega sodobnega dramskega avantgardizma. Vendar ti dve drami izpolnjujeta bolj kot marsikatero sodobno delo odločilno zahtevo, naj bo gledališče kritika sveta, konfrontacija z aktualnimi in perečimi problemi: **očiščenje**.

Sveti poskus Fritza Hochwälderja je nastal že leta 1941. To igro so pod naslovom »Kakor v nebesih, tako na zemlji« nedavno uprizorili argentinski Slovenci in je svoje dni tudi izhajala v prirejeni obliki v slovenskem prevodu (Niko Jelčnik) v Katoliških misijonih. (Buenos Aires). Delo je zgodovinska drama iz časa propada jezuitske države v Paragvaju. Tragedija se izvrši 16. julija 1767, ko pride v Paragvaj odposlanec španskega kralja don Pedro de Miura in začne s preiskavo proti jezuitom. Preiskovalec ne more najti v ravnanju jezuitskega provinciala p. Alfonsa nič protidržavnega in protiverskega. Jezuitsko ustvarjanje »raja na zemlji« s svojim utopičnim komunističnim sistemom je samo en sam upor proti nečloveškemu kolonialističnemu trgovskemu zatiranju domačega indijanskega prebivalstva, s katerim ravnajo kot s sužnji in zvermi. Kljub temu se je kralj že odločil: jezuiti morajo zapustiti Paragvaj, ker je njihovo delovanje nevarno vsemu že podirajočemu se španskemu kolonialnemu sistemu. P. Alfonso bi se branil, a je brez moči, ker je njegov »sveti poskus« nevaren tudi ustaljenemu katoliškemu redu. Odposlanec jezuitskega generala iz Rima Quirini namreč zahteva, da se provincial podredi kralju; to tudi zahtevajo višji »politični« interesi Cerkve in reda. Provincial spozna, da se poganski indijanski »kasiki« dali misijonizirati predvsem iz socialnih ozirov, zaradi »dobrega« Boga. V velikem duševnem zlomu spozna, da krščanstvo ni od tega sveta, da nima naloge dajati gmotnega

varstva ljudem, temveč samo reševati njih duše. Vendar se mu upro jezuitje in je v uporu težko ranjen. Konec koncev v provincialu naraste spoznanje, da mora Cerkev vendarle graditi kraljestvo božje tudi na tem svetu, če je to v skladu s skrbjo za duše. Umre v opoziciji do svojih predstojnikov, ki jim mora biti zunanje pokoren. Hochwälderjevo delo ni historija v slikah, temveč »čista« drama. Vse dejanje je avtor skoncentriral na cilj in ga tudi časovno in krajevno poenotil. Nikakor ni napisal politične pridige, kot se to često očita Brechtu, temveč je pustil, da spregovori dejanje samo. To je drama stroge ekonomije, precizno odmerjenih dialogov, v kateri pa stiska kar vpije v nebo. Osnovna tema dela je v vprašanju, ali se posameznik sme podvreči **protibožjemu** oblasti, naj bo ta cerkvena ali gosposka. Hochwälderju, ki je doživel kristalno čisto upodobitev v dunajskem Burgtheatru, se je posrečilo na globlji krščanski in etični način rešiti vseskozi tragični problem s tem, da je jezuitski »raj na zemlji« v predsmrtni viziji patra Alfonsa doživel svojo nebeško uresničitve.

Nekoliko drugače pa je s šokirajočo igro Rolfa Hochhutha »Namestnik«, ki je dožvela v dunajskem Volkstheateru pred kratkim odrsko upodobitev. Upam si zapisati, da je Hochhuthova igra vseskozi krščansko delo, a tudi — in temu se ni izogniti — protikatoliško delo. Protestantški napad proti papeštvu ima že zgodovinske korenine; pisatelj, ki je središče igre postavil v center katolištva, tega ne gleda z objektivnimi očmi. Seveda ostaja odprto ob tem vprašanje, če je bil uradni molk papeža Pija XII., s katerim je sprejemal nemška grozodejstva nad židi, pravičen. Naj bo temu tako ali drugače, vseskozi smo v tem vprašanju živo prizadeti in postavljeni pred težko dilemo tudi Slovenci in to posebno katoličani, ki smo v tistih dneh storili vrsto napak. Vendar ni za-

močati, da je Hochhuthovo delo morda doslej najpretnesljivejša obsodba nemškega barbarskega uničevanja Židov. Do potankosti je razkrinkan totalni nehumanizem nemškega visokega kapitala in višjih Hitlerjevih hlapcev. Kljub temu se zdi, da pisatelj noče postaviti pred odgovornost širšega nemškega naroda, čeprav je znano, da je ta Hitlerja izdatno podpiral na roparskih pohodih po Evropi. Drama je galerija zgodovinskih slik, ki dramaturško nišo spretno izpeljane. Predvsem je delo politična revija, pravi antipod prej obravnavani Hochwälderjevi čisti drami. Hochhuth pristopa k stvari tendenčno. S tem, da uperi žaromet srda v Pija XII., hote ali ne hote in nepravilno zdrsnje teža odgovornosti za zločinsko uničevanje Židov z malega nemškega človeka na samega papeža, kajti če ni ta nič storil, kako bi kaj storil mali zatirani nemški človek. Pač pa so izredno lepo prikazani nekateri Židje in tudi SS-ovski častnik Gerstein, ki je simbol nekonformističnega katoličana, ki dobiva v borbenem in humanističnem patru Fontani SJ plemenito sopodobo. Vendar je razumeti patrovo demonstrativno pritrđitev židovske zvezde in njegov odhod v uničevalno taborišče, ki simbolizira dejanje Božjega namestništva na zemlji, preje kot individualno akcijo, kot pa logično prepričljivo in tudi akcijsko smiselno dejanje. Čeprav lahko dramo soočimo z znanim Dnevnikom Anne Frank, s katerim izkazuje več paralel, ni njegova vrednost niti daleč v umetniški pripovedi ali objektivnem prikazovanju dejstev, temveč v neizprosnih zahtevi po soočenju s problemi, ki bi jim v nemškem prostoru marsikateri radi ušli. Delo, ki ga ubija veliko poenostavljanje značajev sil in protisil, že preveč pripovedno razpletajoče se dejanje, slabokrvnost v logičnem analiziranju snovi in preveliko prepletanje realistične in alegorične motivike, ne da bi zadnji avtor želel, je na Dunaju režiser Leon Epp zlasti v prvem delu prepričljivo postavil na oder.

Obe drami pa nas kljub različni strukturi na bolj ali manj zadovoljiv način postavljata pred bistveno vprašanje, ali je naše ravnanje pravilno, ali je naša akcija v skladu s krščansko etiko, ali se proti tej etiki velikokrat ne pregreši tudi vrhovna oblast.

Lev Detela

Novi letnik „Mladike“

Na Tržaškem ni lahko izdajati revijo. Po vojni smo jih imeli že lepo število, ki pa so počasi druga za drugo usahile. Je tu pač vprašanje naročnikov in tudi sodelavcev. Naši ljudje le preradi segajo po bogato ilustriranih nedomačih časopisih, kjer je sicer več kot polovica reklame, a izhajajo večinoma tedensko in so lahko dnevno aktualne, aktualne pač v tem, kar človeka mimogrede zanima. Važnejših vprašanj se ne lotevajo.

V tej kričeči poplavi tiska res ni lahko vzdržati slovenski reviji. Če je »Mladika« vzdržala sedem let in začenja svojo osemletno pot, je to pripisati tistemu nenehnemu iskanju primerne poti, ki naj se ne omeji le na nekaj izobražencev, ampak skuša biti naslonjena na slovenske družine, vendar ohranja stalno dostojno raven po vsebini in obliki.

Osmemu letniku je dal zunanjo podobo mladi slikar Klavdij Palčič. Revija se tako predstavi povsem drugačna, kot je bila. In ko prelistamo revijo, imamo vtis, da ji je želel dati tudi urednik Jože Peterlin novo svežino; razgibal ji je notranjost, jo delno poživil z okusnimi slikami in vsako stran posebej kar najbolj estetsko zaključil. Zdi se, da je uredniški odbor želel revijo še bolj nasloniti na družino in na tista prosvetna društva in klube, ki delujejo na Tržaškem in na Goriškem. Prav Goriška, ki je bila v prejšnjih letnikih malo zastopana, dobiva v novem letniku nove perspektive, ker je prevzelo poduredništvo v Gorici Slovensko katoliško akademsko društvo (SKAD), s čimer se tudi v tem oziru revija pomlaja.

Med prispevki je aktualen članek Draga Štoke, »Tovarne požirajo zemljo«, v katerem pisec obravnava razlašanje zemlje ljudem iz Domja, Boljuca, Doline in Milj. **Ob slovenskem kulturnem prazniku**, to je ob Prešernovem dnevu, je napisal Vinco Beličič topel članek o Ksaverju Mešku. Maks Sah piše o novem koledarju. Papeževemu romanju v Sveto deželo sta posvečena dva članka, in sicer Sahov »Da bi bili vsi eno...« in »Oranje se nadaljuje«, ki ga je napisal Lojze Škerl.

Pod zaglavjem »Kaj pravite vi?« odgovarja Lojze Škerl na vprašanja iz moralne in obče človeške problematike, s katerimi se obračajo bralci na revijo. Na ostala pisma pa odgovarja urednik.

Literarni del revije predstavljajo pesmi Aleksja Markuže, Ksaverja Meška in Bršljankega, ki je zapel novoletno zdravico. Zora Saksidova pa nadaljuje tudi v tem letniku svojo povest »Tujci povsod«. Njena povest postaja bolj in bolj prisrčen utrip slovenske družine, ki se je preselila iz Trsta v Ljubljano, pa išče srčne bližine in topline v okolici in v lastnem domu. Zdi se, da je povest prav za Mladiko posrečena, ker je pač družinska revija. **Lev Detela** nadaljuje s svojim dramskim tekstom »Grasčina«, o katerem bomo lahko nekaj več napisali po prihodnji številki, ko se bo burka, kot jo imenuje pisatelj, zaključila.

Skrbno so pripravljene tudi posamezne rubrike, kot športna, Radlo - gledališče - kino, Naš dom in Razgledi. V zadnji objavlja **Lev Detela** zanimiv članek z naslovom »Slabe strani sodobne slovenske kulture.«

Uredništvo in uprava revije sta v ulici Donizetti 3, naprodaj pa je v slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici in v prodajalnah časopisov.

a. b.

—0—

Literarni večer „Mostu“

V nedeljo, 16. februarja, so dunajski sodelavci »Mostu« priredili literarni večer za na Dunaju živče Slovence. Po uvodnih besedah Leva Detela o slovenski kulturni problematiki so Vladimir Vremec, Milena Merlak-Detela in Lev Detela prebrali nekaj že objavljenih ali pa še neobjavljenih sestavkov sodelavcev »Mostu«. Nato se je razvila živahna razprava o prvi številki revije »Mostu«. Del diskutantov je kljub glasovom, da je Lokarjeva novela »Praznina« nemoralna in nekvadratna, podudril vrednost te Lokarjeve stvaritve, ki odpira vrsto perečih problemov in je potemtakem potrebna. Nekateri si želijo revije, ki bi rasla bolj iz slovenske zamejske problematike in zavzela kritičen odnos do manjšinske, pa tudi do druge pereče in za Slovence često težavne problematike. Po literarnem večeru v Trstu, ki je bil 28. septembra lani, bi slovensko kulturno življenje gotovo zopet razgibali podobni večeri v Trstu, Gorici, po vaseh in povsod po slovenskem zamejstvu.

Vladimir Remeč

GOSPODARSTVO

Jugoslovanska zunanja trgovina v letu 1963

Primanjkljaj v jugoslovanski trgovinski bilanci s tujino je lani znašal 80 milijard dinarjev. Izvoz je znašal 237 milijard dinarjev ali 14,4 odst. več kot leta 1962, uvoz pa 317 milijard ali 19,1 odst. več kot predlanskim.

Na države Skupnega evropskega tržišča je odpadlo okrog 50 odst. jugoslovanske zunanje trgovine. Izvoz je veljal 116 milijard dinarjev, to je 25 odst. več kot leta 1962, uvoz pa 130,9 milijarde, kar je bolj majhen dvig v primeri s prejšnjim letom. Tako je jugoslovanski primanjkljaj padel od 24,1 milijarde na 14,9 milijarde dinarjev.

Izboljšanje položaja Jugoslavije v stikih s SET je posledica močnega presežka v trgovini z Italijo ter skrčenja primanjkljaja v izmenjavah z Zahodno Nemčijo in Francijo. Jugoslovanski izvoz v Italijo je leta 1963 znašal 47 milijard in pol din (plus 64,4 odst.) ter uvoz 33,8 milijarde (plus 2,5 milijarde). Aktivni saldo Jugoslavije je dosegel 13,6 milijarde dinarjev.

Jugoslovanski izvoz v Nemčijo je lani narasel na 24 milijard in pol dinarjev (plus 14,8 odst.), medtem ko je uvoz ostal pri starem (29 milijard) ter je tako primanjkljaj padel od 8,5 milijarde na 4,5 milijarde. Jugoslovanski izvoz v Francijo je znašal 5,1 milijarde (plus 76 odst.) ter uvoz od tam 14,2 milijarde (plus 80 odst.). Francoska vlada je v zadnjem času sprostila uvoz jugoslovanskih proizvodov.

Glede Svobodnega trgovinskega področja je treba spomniti, da je jugoslovanski izvoz iz Velike Britanije lani dalje naraščal, a izvoz se je zmanjšal. Prav tako se je povečal jugoslovanski primanjkljaj v trgovini z Združenimi državami. Jugoslovanski uvoz je narasel od 54,8 milijarde dinarjev na 55,8 milijarde, medtem ko je izvoz v Ameriko padel od 15,6 milijarde na 13,8 milijarde.

Izvoz v vzhodnoevropske države je Jugoslavija leta 1963 povečala za 26 odst., to je od 50,2 milijarde dinarjev na 63,3 milijarde. Uvoz je narasel za 27,5 odst. ali od 56,6 na 72,2 milijarde. Slednje dejstvo je za Jugoslavijo koristno, ker pričinja izkoriščati svoje aktivne salde v kliringih s sovjetskim taborom.

Trgovina med Slovenijo in Italijo

Trgovina med republiko Slovenijo in Italijo je lani dosegla novo prvenstvo. Slovenski izvoz je veljal 11 milijard 978 milijonov dinarjev ali 52 odst. več kot leta 1962, uvoz iz Italije pa 7 milijard 509 milijonov dinarjev, kar pomeni porast za 34 odst.

Celotni izvoz Republike Slovenije se je leta 1963 dvignil za 21 odst. ter je znašal 39 milijard 690 milijonov dinarjev.

Letošnji januar pa ni zadovoljiv za gospodarstvo Slovenije niti glede proizvodnje niti glede izvoza. Slednji je veljal 3,4 milijarde dinarjev. »Ljubljanski dnevnik« in »Delo« sodita, da sta vzroka zlasti dva: pomanjkanje električne energije in neurejenost pri dodeljevanju deviz. Številna podjetja, na primer »Iskra« iz Kranja, še vedno niso dobila deviz za letošnji uvoz reprodukcijskega materiala. Poslovanje z deviza-

mi bi bilo treba razširiti na vse poslovne banke.

V elektrogospodarstvu — pravijo slovenski gospodarski krogi — so nujne temeljite demokratične spremembe; potem bodo tudi investicije uspešnejše. Potrebe po električni energiji so se letos ovečale za 34 odst. ter z uvozom krijejo le 17 odst. teh potreb. Končno so uvoz pričeli šele prve dni februarja.

Zdaj se maščuje slabo planiranje JUG EL, ki traja že več let. Planski dogmatizem nasprotuje naraščajočim potrebam gospodarstva ter pravilni sestavi prioritete

liste za gradnjo novih elektrarn. Sedanji zimski krizi energije bo verjetno sledila še hujša kriza poleti.

Zaradi energetske krize upada proizvodnja, poškodovane so naprave in tok je treba uvažati. Prizadeta so največja slovenska podjetja, kot so železarne Jesenice, Store in Ravne, tovarna dušika Ruše ter tovarna aluminija Kidričevo. Slednja je morala uvoziti aluminij za izpolnitev pogodb o izvozu aluminijastih izdelkov. Škoda je tudi na napravah, ker elektroliza po popolni ustavitvi elektrolitičnih peči samo postopoma spet prehaja k polni proizvodnji.

Gospodarski krogi zaključujejo, da je nujno treba pohiteti z gradnjo elektrarn na alpskem področju, na primer ob Dravi in Soči. Najhujše pomanjkanje toka je od avgusta do oktobra ter ima alpsko področje dovolj vode ravno poleti. Dinarsko-jadransko področje je bogato na vodi pozimi.

Kako barvamo vino

Večkrat nimajo ne bela ne črna vina dovolj barve, a nekateri odjemavci želijo bolj močno barvana vina. Po načelu da ima odjemavec vedno prav, je potrebno izpolniti njegove želje in vinu dodati močnejše barve. Postopek pa je naslednji:

Naravna bela vina imajo prej preveč kot premalo barve. Premalo barve imajo le tista bela vina, katerim smo jemali neprijetni okus ali vonj z eponitom ali kemično čistim lipovim ogljenim prahom. Taka vina se zdijo na zunaj večkrat kot voda. Barvamo jih ali z vinsko barvo, kot jo dobimo v trgovini, ali z barvo, ki si jo sami pripravimo. Bolj primerna je doma pripravljena barva, saj le zanjo lahko jamčimo, da ne vsebuje nič škodljivega. Pripravimo jo namreč iz žganega sladkorja in vrele vode. Za pripravo barve potrebujemo primerno ponev, kamor stresemo sladkor, ponev pa postavimo na štedilniku na majhen ogenj. Sladkor v ponvi začnemo takoj mešati z lesenim mešalnikom, s kakšno zametko ali podobnim predmetom in mešamo neprestano. Kmalu se bo sladkor začel topiti, potem se bo ves stopil, mi pa moramo le naprej mešati. Barva raztopljenega sladkorja bo postajala vedno bolj rumena, potem temno rumena, nato rjava, temno rjava in končno bo začela dajati znake, kot da se hoče peniti. Takrat odmaknemo ponev in v raztopljeni sladkorno gmoto zlijemo vrele vode, ki mora biti na štedilniku stalno na razpolago. Na raztopljeni sladkor zlijemo toliko vode, kot smo raztopili sladkorja, torej na 1/2 kg sladkorja 1/2 litra vrele vode in hitro mešamo. Nato dolijemo še enkrat enako količino vrele vode, torej še 1/2 litra, dobro premešamo, da se ves sladkor raztopi. Barva je tako pripravljena. Malo ohlajeno tako pripravljeno barvo zlijemo v brentico vina, dobro premešamo in zlijemo v sod, v katerem zopet dobro premešamo. Seveda ne sme biti vino v sodu nepretočeno, da ne dvigamo drožij. Po 8 dneh vino pregledamo in če nima še dovolj močne barve, ves postopek ponovimo z novo pripravljeno barvo.

Mnogo bolj pogostoma kot belim vinom moramo dodati barve črnim. Pomniti moramo, da lahko spremenimo bela vina v črna; seveda se v tem primeru porabi

mnogo barve. Skoraj redno moramo okrepiti črno barvo pri kultivarju merlot, katerega vino ima le v prav lepih in sončnih letih dovolj barve. V neugodnih letih od-pove barvitost tudi še kakšnega drugega kultivarja, bolna vina pa večkrat izgubijo svojo črno barvo.

Za barvanje črnih vin imamo na razpolago pravo vinsko barvo enocianin, katera se dobi v tekočini ali v prahu in ki je v nekaterih državah — tako v Italiji in Franciji — edino dovoljena. Enocianin pridobivajo iz jagodnih lupin. Poleg te, splošno dovoljene barve, pa rabijo v mnogih državah — v nekaterih celo z dovoljenjem zakona — umetno, kemično barvo (Bordeaux), za katero je navadno priloženo navodilo o uporabi.

Italija je zato vpeljala tako strog zakon o barvanju črnih vin, ker ima mnogo močnih in zelo črnih vin v svojih južnih pokrajinah. Že'ja državnih oblasti je, da bi severnjaki kupovali ta južna vina in z njimi rezali svoja šibkejša. To pa ni v interesu vinogradništva na severu države, ker bi s tem uvajali med pivce okus južnega vina. Zato pa uporabljajo severnjaki predvsem enocianin za podkrepljenje črne barve pri svojih vinih.

Uporaba enocianina v tekočini je zelo enostavna: določeno količino tekočine razredčimo z delom svojega vina, zlijemo v sod in v sodu dobro premešamo. Po 8 dneh kontroliramo, če je vino dovolj barvano; če ni, postopek ponovimo. Navadno začnemo z enim litrom ali enim kg tekočega enocianina na hl, pozneje pa lahko dodamo še en liter in mogoče se izkaže, da bi morali dodati še tretjega. Več enocianina pa ne smemo dodajati, ker bi lahko bil okus spremenjen.

Dodatek enocianina ne stane kletarja skoraj ničesar, ker ima potem toliko litrov črnega vina več, kolikor litrov enocianina je dodal. Večkrat pa se zgodi, da je enocianin celo cenejši kot črno vino.

Enocianina ne smemo dodati kipečemu vinu, zato pa ga dodamo le dobro prevrelim vinom po prvem pretakanju ali pa še bolje v začetku februarja. Enocianin v prahu pri nas ni vpeljan, a uporaba je zelo enostavna, navodilo pa se dobi z omotom.

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

Gospod Cotič je imenoval mene in dr. Fortunata Mikuletiča za pričiči in čakali smo, kdaj naju pokličejo. V tem času sta inženir Menesini in stotnik Lupetina stopila v stik z gospodom Cotičem ter se prepričala, da imata posla s starcem, od katerega ni mogoče pričakovati zadoščenja. To sta javila glavnemu uredniku »Popola di Trieste« in Gino d'Angelo se je zadovoljil z nastopnim postopkom.

Poklicali so mene, Mikuletiča, Menesinija in Lupetino in nam predložili spor v presojo. Ugotovljeno je bilo, da članek »Vitezom ognja« ni bil pisan, da bi koga žalil, tem-

100. Dr. E. BESEDNJAK

več da bi zaščitil pravice jugoslovanskega ljudstva v novih pokrajinah. Gospodu Ginu d'Angelo gre vse spoštovanje. S tem so proglasili, da je spor zaključen.

Članek »Vitezom ognja« je užalil tudi poročnika Morara-Sassija, tajnika fašistovske zveze v Trstu. Ta je imenoval inženirja Benvenutija in stotnika Pertot-Ascarija za svoja zastopnika, gospod Cotič, pa odvetnika dr. Josipa Abrama in dr. Karla Ferlugo.

Poslednja dva izjavljata, da je spor med Ginom d'Angelom in gospodom Cotičem častno rešen. Članek »Vitezom ognja« ne vsebuje nobene žalitve za fašistovsko zvezo, ampak se nanaša na list »Il Popolo di Trieste«, ki je bil nalepljen po mestu, ne pa na razglas »Fascia di combattimento«. Zastopnika g. Morara-Sassija vzameta gornjo izjavo na znanje ter pravita, da sta z njo zadovoljna.

ZMAGUJOČA RESNICA

Zadeva Narodnega doma pri Sv. Ivanu s tem pa ni bila zaključena. »Niti za las se naš list,« je pisala Edinost, »ni umaknil od svojih trditev, da je Ivan Bon, ki je izkopal mrliče na hribu Cappuciu, Italijan. Čast našega ljudstva nam nalaga dolžnost, da gremo tej stvari do dna. Zaradi dogodka

na Cappuciu je prišla namreč na naš narod ena največjih nesreč, ki je vzela tržaškemu slovenstvu njegovo zadnje kulturno središče. Če imamo resnico na svoji strani, si ne bomo dali mašiti ust od nikogar.«

Edinost nato prinaša zgodovino Bonove družine, ki je doma iz Rutarsa in bila 16 let v Medani, kjer je oče bil kolon. Ves ta čas je hodil k maši v Krmin, ker ni razumel domače slovenske pridige. Mati je slovenskega rodu, a govori z možem in otroki furlanščino, posebno odkar se je družina preselila pred 14 leti v furlansko vas Zdravščino.

Sin Ivan je bil vojak na ruski fronti ter se vpisal v italijansko legijo, ki se je borila za Italijo. Uredništvo Edinosti je hranilo zbirko pisem, pisanih očetu, materi in sestram, ki so vsa italijanska. O italijanstvu Bona ne more biti nobenega dvoma. Tako je pisala Edinost, priobčujoč uvodnik Zmagujoča resnica, ki sem ga jaz sestavil, a me ni popolnoma zadovoljil.

ZANIMIVO ZASLIŠAVANJE

Starega Bono so namreč zasliševali tudi pri civilnem komisariatu v Gradiški in uporabljali pri tem kaj čudne metode. Pod polnim podpisom sem zatorej opisal uvodnik Zanimivo zaslišavanje ter tvegaj, da me komisar zgrabi, ako ne pišem resnice. Obenem je bil članek odgovor vsem prizadetim.

»Dogodek, ki naj bi služil v zasramovanje in ponižanje našega ljudstva,« piše list, »se spreminja v najtežjo obsodbo političnih razmer, v katerih moramo tukaj živeti.«

»Dva dni po požigu Narodnega doma pri Sv. Ivanu je prišel ob 5. uri popoldne k staremu Bonu orožnik in ga pozval, naj se poda nemudoma na civilni komisariat v Gradiško. Starec se je takoj predstavil komisarju in ta je začel nemudoma svoje izpraševanje: »Kako se imenujete?« — Anton Bon!

»Zares, oče lepe mrhe ste. Vaš sin bo ustreljen!« Starec se je začel od strahu tresti in gledal preplašeno po sobi. »Anton Bon, vi ste Slovenec!« — Gospod, jaz sem Furlan. — »Bon, povejte, kje ste rojeni.« — V Rutarsu, gospod! — »Kje je to Rutars?« — Rutars leži nad Krminom, gospod! — »Bon! Ali ne govorijo ljudje v Rutarsu slovenski?« — Ne, gospod, tam govorijo furlansko. —

»Ne, Vam rečem, tam govorijo slovensko slovensko, slovensko!« — Gospod, oprostite, tam so Furlani doma. Govorijo furlansko. — »Bon, jaz Vas nemudoma ustrelim s samokresom. Če najdem samokres pri sebi, Vas na mestu počim!«

Komisar je postal besen, začel je iskati po mizi orožje. Starcu je postajalo tesno v grlu, odrevenel je po vsem telesu. »Bon, poslušajte! Prej bomo dali ustreliti Vašega sina pred vrati Vaše hiše. Javno, pred ljudstvom, da ga boste vsi videli. To vam bo služilo v zgled. Potem bomo dali postreliti vso družino!«

Komisar se je vzdignil in izginil iz sobe. Šel je najbrž poizvedovat, če je Rutars res furlanska vas. Ko se je vrnil k Bonu, je bil tih. Korakal je gori in doli po sobi. »Povejte mi,« je povzel, »kje je Vaša hči v službi. Povejte mi, kako se imenujejo njeni gospodarji.«

V tem času so bili šli po 16-letno Bonovo hčer v Gradiško in res stopita v sobo orožnik in deklina. »Ali poznaš, dekle, tega starca?« — Moj oče je. — Komisar jo izprašuje o njenih starših, bratih in sestrah. »Vi ste Slovenci, ni res?« — Ne, gospod, mi smo Furlani. — »Tebe bomo tudi ustrelili. Vso družino bomo postrelili.«

Ko je komisar uvidel, da so vsi napori zaman, je izpustil očeta in hčer na svobodo. Polna strahu in trepetajoča od nog do glave sta bežala domov. Tam sta pripovedovala preplašeni družini, kar se jima je pripetilo. Bonova družina je tudi nam pripovedovala o teh strašnih dogodkih.

Napadeni komisar iz Gradiške je k članku molčal in ravno tako so bili tihi vsi ostali sodniki iz Trsta. (Dalje)

Trikotno obliko Travnika vidimo iz bakrozov za časa Napoleona. Pročelje cerkve sv. Ignacija je ohranilo isto lice. Trg je dobil moderno podobo samo v zgornjem koncu med prefekturo in cerkvijo. Moderne palače in stolpnice skoraj kazijo arhitektonsko sliko Travnika, kot jo nosi vsak pristen, star Goričan v svojem spominu. Kaj ste hoteli, Marjuta?

Marjuta: Samo eno sem hotela ziniti. Ena prav starih hiš je tista majčkена na vogalu nekdanjega grabna ali Mesarske ceste, zdaj ji pravimo Morelli. V tisti hišici, v senci Essota, živi prav prijazen gospod, učenik na šolah, ki ima dosti, dosti muck. Se v četrtek je boter kupil petelina od mene in je dejal, da bo za to staro.

Profesor: No, to pa že ne spada, ne k zgodovinskim posebnostim, ne k našemu pogovoru o starih goriških trgih. Toda, kam pa je gospod Sandro zginil? Prej se je oglašal in si nekaj zapisoval, zdaj ga je pa kar prepil iz predora vzela. (Po cesti pripojejo fantje = naborniki: Moja dekle je še mlada...) Aha glejte fante, še držijo staro navado, da morajo vojaški nabor zaliti na Travniku. K Figlju na »univerzo« so

R. B. 4. Sprehodi po Gorici - za pust, malo za res

jo mahnilo.

Marjuta: Vsi zlodji, »na univerzità, ki je visoka šola so šli. Ma, na izpite z glaži, ne z bukvami. Glejte, tudi Sandro se je prištel vmes, si že briše brke in se oddihava od truda. Je dobro steklo, Sandro?

Sandro: Čakajte malo, teklo je, teklo. Pa ne mislite, profesor, da sem stopil tjakaj, ko ste si vsi nekaj beležili, samo zastran vina. Drejo sem šel vprašat, čemu se njegova znana krčma imenuje tako ponosno »All'Università«.

Profesor: No, in?

Sandro: Se je kar odrezal kot Marjuta, češ da zato, ker delajo vsi pri njem izpite in kar stoje. Sicer pa, naj vas vprašam.

Profesor: O imenih starih goriških gostiln se bomo še kdaj pozneje pogovorili. Zdaj pa bi šli še skozi gosposko ulico proti Komu, kjer bo četrta naša postaja.

Marjuta: Prva palača tu na desno je pa doma gospod škof. Ko je bil še živ rajni Karlo, ki je bil minister od škofa, sem vsak petek nosila jajca, ob sobotah pa pete-

linčke za kuhinjo. Enkrat me je srečal sam tisti gospod, ki je bil več kot škof in še princ. Na glavi ni imel krone, skoro zlat klobuk s prav zlatimi cofi pa. Pala sem na kolena in začela vero, nadškof so pa poklicali Karlota in ukazali, naj mi v kuhinji postrežejo. Tako vino vam rečem moj vi...

Profesor: Pustimo vino. Poglejmo raje v vežo škofijske palače in v prekrasno dvorišče z vodnjakom. To je ena izmed znamenitih palač Gorice. Postavili so jo v začetku contrada nobile ali Gosposke ulice grofje Kobencliji s Proseka že leta 1587. Kasneje je prišla v last baronov Codellijev in ti so jo darovali nadškofu Lušinu za dvorec. Ta knez in nadškof je ukazal napraviti zadržaj za palačo obširen vrt in krasne vinograde, ki so se rastezali do podnožja grajskega obzidja. Vrt je bil odprt tudi za meščane, dokler niso nasadili sedanji Ljudski vrt na Korzu. Vi, gospod Sandro, ste že bili na vrtu?

(Dalje)

ŠPORTNI PREGLED

DOLOČENE POSAMEZNE SKUPINE ZA SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

NELAHKE TEKME ZA JUGOSLAVIJO IN ITALIJO

V Zürichu so zadnje dni januarja določili posamezne skupine državnih reprezentanc, ki so se javile za nastop na prihodnjem svetovnem nogometnem prvenstvu. Kot znano bodo finalne tekme leta 1966 v Veliki Britaniji.

V finale sta se že uvrstili **Brazilijska**, kot sedanji svetovni prvak, ter **Anglijska**, kot prireditelj tekmovanja. Strokovnjaki predvidevajo, da bosta ti ekipi sredi boja za častni naslov.

Oglejmo si ostale skupine, ki jih je štirinajst. Najlažje tekme ima **Spanija**, ki se mora spoprijeti z **Irsko** in **Sirijo**. Španci se bodo verjetno z lahkoto uvrstili za tekmovalje v Londonu, ker sta nasprotnici preveč šibki.

PARTIZAN — INTER (0:2)

V tekmi, veljavni za Pokal prvakov, ki je bila v sredo v Beogradu, je milanska ekipa »Internazionale« premagala beograjskega »Partizana« z 2:0. Prvi polčas se je zaključil neodločeno (0:0). Za »Inter« sta gola zabila v 4. minuti Jair, in v 44. minuti Mazzola.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: Inter: Sarti, Burgnich, Facchetti, Tagnin, Guarnieri, Picchi, Jair, Mazzola, Milani, Suarez, Szymaniak. Partizan: Šoškić, Sombolac, Mihajlović, Radović, Miladinović, Jovanović, Cebinac, Kovačević, Galić, Hasanagić in Vislavski.

ŽENA IN DOM

SMINKANJE USTNIC

Katera barva šminke je najbolj primerna za vsako izmed nas? Na splošno lahko rečemo to, da je najbolj primerna tista barva šminke, ki se najbolj približa naravni barvi ustnic.

Temnolaske s temno poltjo imajo ponavadi temne ustnice, zato bodo izbrale temno rdečo šminke.

Svetlolaske s svetlo poltjo imajo ustnice marelične barve, zato bodo raje izbrale koralno ali oranžno barvo.

Rjavolaske imajo ponavadi rožnate ustnice, zato bodo izbirale med živimi rožnatimi barvami.

Temnolaskam z belo poltjo lepo pristaja živo rdeča barva šminke.

Rdečelaske se bodo raje odločile za šminke svetlih barv.

Šminka mora slediti naravni obliki ustnic; začrtajte zato s temnejšim svinčnikom robove ustnic.

Na zelo občutljive ustnice ne smemo dati prešuhe šminke. Zanje bomo izbrale dobro hranljivo kremo, kakaovo maslo ali pa mastno šminke.

Da boste imele ves dan sveže ustnice, morate skrbeti najprej za to, da si vsakokrat, preden se šminkate, očistite ustnice prejšnje barve.

Odvzemite od ustnic odvečno šminke, da se vam ne bo nabirala na ustnicah in umazala zobe.

Ondina

Tudi **Sovjetska zveza**, ki igra v sedmi skupini, bo z lahkoto premagala vse težave ter se bo po vsej verjetnosti uvrstila v finale. **Danska**, **Wales** in **Grčija** niso namreč kos močnim ruskim nogometašem.

Tudi mladi nogometaši **Belgije** bodo verjetno prišli v finale. Strokovnjaki menijo, da bo **Bolgarija** v tekmi z Belgijo klonila in prav tako **Izrael**.

V drugi skupini se bosta spoprijeli **Svedska** in **Zahodna Nemčija**; Ciper jima namreč ne more delati težav. Kdo bo zmagal? Vztrajni Nemci ali izkušeni Švedsi?

Zelo zanimive bodo tekme v četrti skupini med **Češkoslovaško**, **Portugalsko**, **Romunijo** in **Turčijo**. Vse omenjene države lahko upajo na končno zmago v tej skupini. Nekoliko več upanja pa vendarle imata prvi dve. Večina je sicer mnenja, da bodo v London odpotovali Čehi.

Zelo šibka je peta skupina, kjer tekmujejo **Švica**, **Nizozemska**, **Severna Irska** in **Albanija**. Razen Albanije se lahko v finale uvrstijo tako Švicarji kot Nizozemci, seveda če bodo Severni Irski to dopustili.

Najbolj zanimiva je šesta skupina, kjer se bodo spoprijeli trije nogometni velikani v Evropi: **Madžarska**, **Avstrija** ter čedalje boljša **Vzhodna Nemčija**. Bodo Madžari premagali Avstrijce? Večina misli, da se jim bo to posrečilo.

Italija bo igrala v osmi skupini in zanjo predstavlja trd oreh **Škotska**. Ta ekipa je dosegla zadnje čase pomembne zmage (Spanija 6:2, Anglija 2:1 in Avstrija 4:1!). Zato mnogi predvidevajo, da bo Italija izpadla iz nadaljnega tekmovanja. Šibki ekipi v tej skupini sta **Poljska** in **Finska**.

Jugoslavija igra v tretji skupini z večnim nasprotnikom **Francijo**. Ostali dve reprezentanci sta **Luksemburška** in **Norveška**. Če bo Jugoslavija v polni moči, bodo Francozi prav gotovo poraženi.

Tudi južnoameriške ekipe imajo svoje skupine. V enajsti skupini se bo **Urugvaj** srečal s **Perujem** in **Venezuelo**, ki sta preveč šibki ekipi, da bi ogrozili močne Južnjake.

Tudi **Čile** bo po vsej verjetnosti prišel v finale. Ostali dve reprezentanci v njegovi skupini sta **Kolumbija** in **Ekvador**.

Nekoliko težje tekme bo imela **Argentina**, ki se bo spoprijela s **Paragvajem** in **Bolivijo**.

Kar devet srednjecameriških držav se poteguje za petnajsto mesto v finalnem tekmovanju. Glavni kandidat je **Mehika**, čeprav niso ostale ekipe povsem obupale. V tej skupini bodo igrale naslednje reprezentance: **ZDA**, **Kuba**, **Jamajka**, **Antili**, **Surinam**, **Trinidad**, **Kostarika** in **Honduras**.

Zadnji finalist bo izšel iz naslednje skupine devetnajstih držav: **Gana**, **Gvineja**, **Sudan**, **Kamerun**, **Tunizija**, **Alžirija**, **Liberija**, **Maroko**, **Senegal**, **Mali**, **Etiopija**, **Gabon**, **ZAR**, **Libija**, **Nigerija**, **Avstralija**, **Južna Afrika** ter **Južna** in **Severna Koreja**. Glavna kandidata sta Maroko in ZAR.

Vse izločilne tekme se bodo odigrale do 30. aprila 1965.

Strokovnjaki menijo, da bodo v Londonu igrale naslednje ekipe: iz Amerike bodo prišle **Brazilijska**, **Argentinska**, **Urugvaj**, **Čile** in **Mehika**. Omenjena petorka bo zelo močna in ni povsem izključeno, da bo prav iz vrste teh ekip izšel svetovni prvak leta 1966. Angleži bodo seveda navdušeno navijali tako za Anglijo kot Škotsko, čeprav bodo prav vzhodnjaki glavni nasprotniki Južnoamerikancev. K vzhodnim ekipam spadajo **Sovjetska zveza**, **Jugoslavija**, **Češkoslovaška** in **Madžarska**. Latinski nogomet bo predstavljala **Spanija**, severno šola pa **Svedska**. Belgijo, Nizozemska in Maroko bo doletela čast, da bodo tekmovali z boljšimi ekipami.

IZ SINDIKALNEGA ŽIVLJENJA

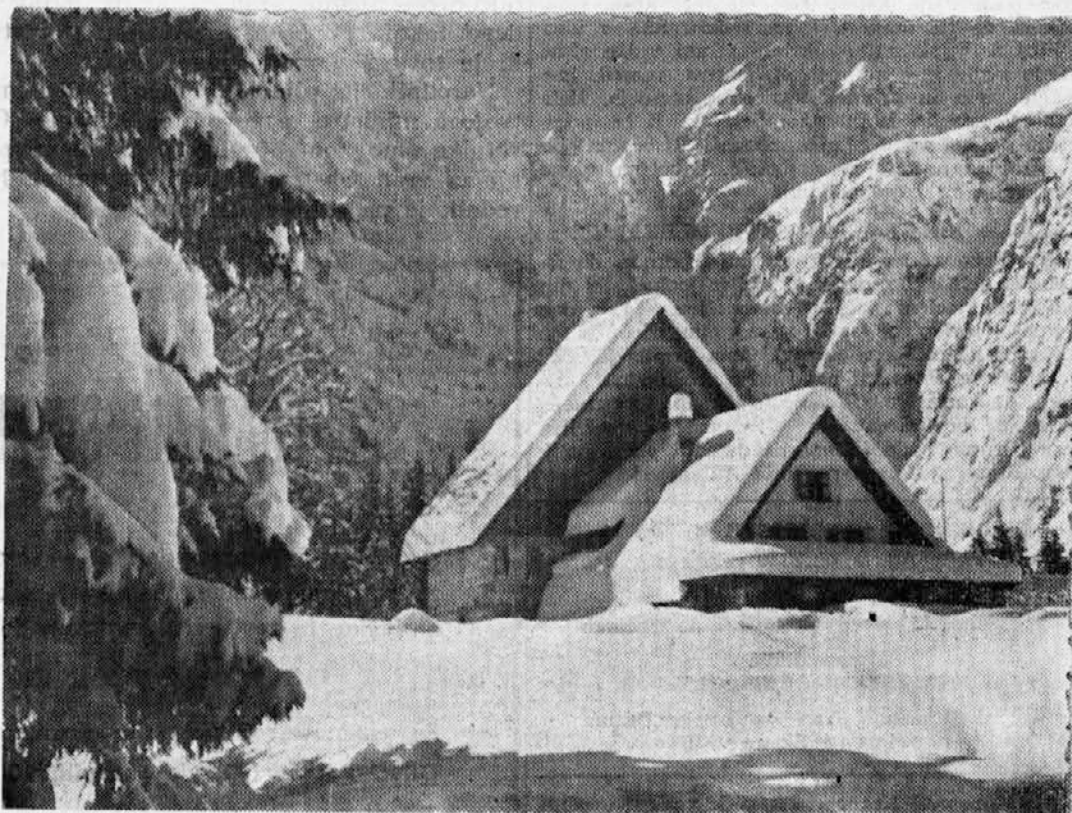
Delodajavci so privolili, da bo tudi 3. točka 30. noviška vključena v dražinske doklade za novo obdobje februar-april 1964, ne pa v družinske doklade. Istočasno so zahtevali takojšnja pogajanja s sindikati o upravi Enotne blagajne za družinske doklade.

Pri tržaškem podjetju Crane-Orion so se spoznameli o proizvodni nagradi za leti 1963-1964. Za leto 1963 bo znašala od 18 do 58.000 lir. Nadaljevali bodo pogajanja o akordnem delu ter bo pri Uradu za delo zaključna seja 28. februarja.

Na sedežu Intersinda so v torek pričeli pogajanja o letošnji proizvodni nagradi v podjetjih IRI v Trstu, to je Zdrženih jadranskih ladjedelnicah, v Tržaškem arzenalu, ladjedelnici Sv. Roka ter v Italsiderju. Zaključena morajo biti do 28. febr.

Medtem nadaljujejo pogajanja za delavce tekstilnih tovarn. Razpravljajo o priznanju sindikata v podjetju, o dodelitvi strojev, akordnih tarifah, kvalifikacijah ter delovnih nagradah.

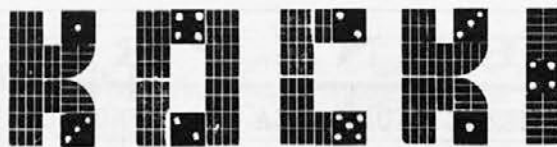
Odprto ostaja vprašanje nove delovne pogodbe delavcev kemične in zdravilske industrije. V vsej državi jih je 200.000.

V slovenskih Alpah

Tamar

ŽIVLJENJE NA

RESNICNA
ZGODBA

Pet so nas stlačili v celico, kjer je bilo prostora za enega. Kot sardele v škatli smo sedeli, žrtve revolucije.

Divje govorice so se širile o naši usodi. Zdaj, da nas bodo pregnali na otoke; drugič, da nas bo novi predsednik pomilostil; nazadnje pa, da bomo prišli pred revolucionarno sodišče in da bomo obsojeni na več let prisilnega dela. Vsi smo bili pobiti. Samo Rudi se je kazal samozavestnega in je venomer zatrjeval, da je nedolžen in da sploh ne ve, kaj je politika.

Mene so pripeljali v zapore, vsaj tako so na koncu povedali, popolnoma po pomoti; pravzaprav da sem samo na zaslišanju, ki je pa spet po pomoti trajalo kar nekaj mesecev. Ugovori, da bi mi morali poslati branitelja ali obvestiti družino, niso prav nič pomagali. Revolucija je revolucija, so odgovarjali stražniki in se topo smejala. Moje znanke, ki so se medtem pririnili že do ministrskih stolčkov, je oblast poučila o moji usodi šele nekaj dni, preden so me izpustili. V tem času pa so padle kocke, ki so odločale o našem življenju.

Rudi, ki je imel v celici glavno besedo, je prinesel s seboj šop igralnih kart in kock. Igrali in kockali smo neprestano, da ubijemo smrtni dolgčas, ki vlada v jetnišnicah. Skoro vedno je zmagoval Rudi. Sprva smo se čudili, pozneje smo pa sumili, da prav spretno slepari. Z igro pa nismo menjali, kaj naj bi sicer počeli?

V prvih dneh smo igrali za denar, potem za cigarete, nazadnje za nalivna peresa, prstane, kar je kdo še imel skritega. Po nekaj tednih nas je Rudi tako izropal, da bi mu ostalo kar lepo premoženje. Ko nismo več ničesar imeli, je hotel Rudi prenehati z igro. Mrtvilo, ki nas je začelo hrometi, nas je pa prisililo, da smo ga pregovorili za nadaljevanje igranja. Na tiho smo upali, da bomo zgubljeno spet priigrali. Rudi je vedel, da ima ta in oni doma premoženje. Zahteval je, naj mu podpišemo menice; velikodušno nam je posodil naša priigrana peresa za podpis. Jaz sem se nekoliko zadrževal, toda odvetnik, ki je ležal poleg mene, je že v enem tednu zaigral polovico premoženja. V prihodnjih tednih je skušal dobiti, zgubil pa je še drugo polovico imetja. Ne Rudi ne on pa nista vedela, da je država že zaplenila vse njegovo posestvo. Na stvari ni tudi nič spremenila naša ugotovitev, da Rudi pri igri slepari.

Tedaj je prišel tisti krvavi petek, katerega ne bom pozabil vse svoje življenje. Ni prinesel vsem pomiloščenja, ampak premnogim — smrt. Zgodaj zjutraj so se ustavili na jetniškem dvorišču tovornjaki z vojaškimi stražami. Vrata celic so se odpirala. Oboroženi stražniki so naznanili, da je revolucionarno sodišče sklenilo izvršiti nekaj smrtnih obsodb zaradi ogražanja države in ljudstva od strani nekaterih pripornikov. Ker pa ni krivda posameznikov popolnoma jasna, je narednik prebral ukaz:

»Vi ste zaslužili smrt. Predsednik je pa milostljiv. Ukazal je, da se iz vsake celice ustrelji po en pripornik, ostali se pa izpušte na svobodo.«

Narednik se je na pragu celice sadistično posmehal.

»Slišite, narednik,« se je pognal odvetnik proti njemu, »zahtevam, da mojo zadevo takoj sporočite pravnemu ministru, ki je tovarš v moji pravni pisarni.«

Narednik je pljunil predenj: »Tu imaš tvojega ministra, pogovori se z njim!« Odvetnika smo komaj zadržali, da mu ni planil za vrat. Obstrmeli smo kot mrtvi. Narednik je pa suho nadaljeval:

»Predsednik je milostljiv. Iz vsake celice samo eden — ali ni to pomilostitev?«

Oko se mu je ustavilo na Rudijevih kockah. »Torej, kockajte za svoje pasje življenje,« je zavpil, »le brž, dajmo, dajmo!«

V tigrovih očeh smo opazili, da je to njegovo povelje. V obupu smo poklekli na deske. Vedeli smo, da smo brez moči proti Rudijevi igralski spretnosti. Življenje vseh je bilo na kocki!

Odvetnik je vrgel prvi. Enajst pik! Odahnil se je. Enajst pik z dvema kockama je že dobra igra. Drugi so vrgli devet, sedem. Prišla je vrsta name.

»Komaj tri,« se je Rudi zaničljivo posmehnil. Vse črno sem videl pred očmi. Rudi je bil zadnji. Tresel sem se, ko je vrgel kocke.

»Dvanajst!« je zarjul odvetnik v smrtnem strahu. »Bog, vse nas je pobil...«

Narednik je pristopil. Dvignil sem se, a kolena so bila tako mehka, da sem se zrušil na tla. Pričakoval sem smrt.

»Kdo je vrgel dvanajst?« je vprašal narednik.

»Jaz, jaz,« je veselo zavpil Rudi. »Veste, jaz imam vedno srečo v igri,« se mu je hotel prikupiti.

Narednik je položil roko na njegova ramena. »Vsi ste igrali pošteno,« se je obrnil k nam štirim. Vsak za svoje življenje. »Ta je igral pa za vaše, nepošteno. Z mano pojde!«

Rudi je začel rjoveti, gristi, metal se je po tleh. Nič ni pomagalo. Ukrotili so ga in ga odpeljali — v smrt.

Iz Trsta

RAZPIS

MLADINSKEGA RISARSKEGA NATEČAJA

Pedagoški odsek Sindikata slovenske šole v Trstu razpisuje drugi Mladinski risarski natečaj za dijake Tržaškega ozemlja. Sodelujejo lahko vsi dijaki višjih srednjih šol od 14. do 18. leta. Poleg natečaja prireja Pedagoški odsek tudi razstavo sprejetih risb, plastičnih izdelkov in slik. Dijaki se lahko poslužujejo katere koli tehnike. Risbe sprejemamo do 10. maja t. l. na sedežu SSS v ulici F. Filzi 8. Dijak naj na hrbtni strani vsake risbe navede svoje ime in priimek, starost, razred, ime šole ter ime in priimek svojega profesorja. Dela bo pregledala in izbrala komisija, ki ji bo predsedoval slikar prof. Lojze Spacal. Risbe, ki jih bo komisija ocenila za najboljše, bodo nagrajene s knjigami in publikacijami.

MOČNA KRMILA ZA KRAVE MLEKARICE

Kmetijsko nadzorništvo v Trstu sporoča, da živinorejci lahko prejmejo v smislu pobud, ki jih predvideva »zeleni načrt« (zakon št. 454, z dne 2. junija 1961), za vsako kravo mlekarico, ki jo redijo, 50 kg močnega krmila. Cena krmila je 3.500 lir za 100 kg. Prizadeti naj vložijo prošnjo na Kmetijsko nadzorništvo. Prošnje se bodo sprejemale, dokler ne bo izčrpana v ta namen razpoložljiva vsota. Krmilo bodo živinorejci dvignili pri Kmetijskem konzorciju v Trstu, ulica Milano 13.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V soboto, 29. februarja, ob 20.30 v Prosvetni dvorani »A. Sirk« v Sv. Križu;

v nedeljo, 1. marca, ob 16. uri na Opčinah

Arsen Diklič

»NA ZELENIM REKI ČOLN«

Kot gost nastopa član ljubljanske Drame Stane Sever

Izdaja Konzorcij Novega lista • Odgovorni urednik Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, ul. Sv. Frančiška 20 — Telefon 29-477

Iz Gorice

SOLSKI OBVESTILI

Ravnateljstvo gimnazije, liceja in učiteljskega učnega jezika v Gorici obvešča, da bo v nedeljo, 1. marca, ob 10. uri **roditeljski sestanek** v risalnici učiteljskega učnega jezika v ul. Croce. Vabljeni so starši in vzgojitelji.

Solsko skrbništvo v Gorici sporoča, da je komisija za učiteljske natečaje 1963/64 izžrebala črko, s katero se začne ustni izpiti. Izžrebana je črka »S«; to se pravi, da pridejo pri ustnih izpiti prvi na vrsto kandidati, katerih priimki se začne s to črko.

PODJETJE

S. A. FRATELLI SULZER - WINTERTHUR (ŠVICA)

IŠČE

strokovno izvežbane delavce v starosti od 20 do 45 let, in sicer: inštalaterje za razne ogrevalne napeljave; ključavničarje; varivce raznovrstnega železa, pločevine in cevi; čistivce litega železa in podobno.

DOBER ZASLUŽEK

Za vsa potrebna pojasnila obrnite se, pismeno ali ustno, na naslov:

GINO PROTTO, via Scodnik, 13 — GORICA